ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 62/18/2015
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ
2015 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 11 ވަނަ ޖަލްސާ
5 ނޮވެންބަރު 2015
(ބުރާސްފަތި ދުވަސް)
ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 14:30
ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 15:09

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ޢަބްދުاله މަސީޙް މުޙައްމަދު)
1. ދުޢާ
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
بسم هلا ال ر حمن ال ر حيم، الحمد هل وال ص الة وال س الم على رسول هلا وعلى آله وصحبه ومن وااله. މަޖިލިސް
ފެށުނީ.
2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 45 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.
3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިޢުލާން ކުރު ން .
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެޖެންޑާ އައިޓަމު 3، ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިޢުލާންކުރުން.
-3.1 އެޖެންޑާ ނަންބަރު އޖ.11/3/2015/
4. ރި ޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެޖެންޑާ އައިޓަމު 4، ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން، މިއަދުގެ މި ޖަލްސާއަކީ ވަރަށް
މުހިއްމު ޖަލްސާއަކަށް ވާތީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މިއަދު މެންދުރުފަހު މި ޖަލްސާއަށް މި ދަންނަވައިލީ.
5. މަ ޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މޭޒުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން .
1

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެޖެންޑާ އައިޓަމު 5، މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މޭޒުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.
-5.1 ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ
މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް ޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ތިންވަނަ
ނަންބަރާ ހަވާލާދީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ގަރާރު.
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވައިލާނަން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ މަޤާމުގައި ހުންނެވި އަލްފާޟިލް
އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު އެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް ޓަކައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ތިންވަނަ
ނަންބަރާ ހަވާލާދީ، އެ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 52 މެންބަރުން ސޮއިކުރައްވައި
ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރު، 27 އޮކްޓޫބަރު 2015 ގައި ލިބުމާ ގުޅިގެން އެ ގަރާރުގެ ނޯޓިސް 28 އޮކްޓޫބަރު 2015ގައި
މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ މަނިކުފާނަށް ވަނީ އަރުވާފަ. އަދި 5 ނޮވެން ބަރު 2015 ވާ ބުރާސްފަތި
ދުވަހު؛ މިއަދުގެ މެންދުރު 2:30ގައި ބާއްވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއަށް އެ މައްސަލަ އެޖެންޑާކުރާނެކަމުގަ ޔާއި
05 ނޮވެންބަރު 2015 ވާ ބުރާސްފަތި ދުވަހުގެ މެންދުރުފަހު 2:25 އަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގެއަށް
ވަޑައިގެންދެއްވުމަށް އެދި ސިޓީއަކުން އެ މަނިކުފާނަށް ވާނީ ދަންނަވާފަ. އަދި އެ މަނިކުފާނުގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅިފައިވާ
މައްސަލައާ މެދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ކުރެވޭ ބަހުސްގައި އަނގަބަހުންނާއި ލިޔުމުން އެ މަނިކުފާނުގެ ދިފާޢުގައި
މަސައްކަތްކުރެއްވުމުގެ ޙައްޤު އެ މަނިކުފާނަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގެ ދަށުން ލިބިފައިވާ ކަމަށް
ވެސް ސިޓީއަކުން އެ މަނިކުފާނަށް ވާނީ ދަންނަވާފަ. އަދި އެ މަނިކުފާނުގެ ދިފާޢުގައި ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް ޖުމުލަ 30
މިނެޓުގެ ވަގުތެއް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ ވާހަކަ ވެސް އެ މަނިކުފާނަށް ވާނީ ދަންނަވާފަ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ
މާއްދާގެ (ރ)ގެ ދަށުން މިފަދަ މައްސަލައެއްގެ ބަހުސްގައި ޖަވާބުދާރީވުމަށް އޮންނަނީ ދެ ގޮތެއް. އެއީ ލިޔުމުންނާއި
އަނގަބަހުން. އެ ޙައްޤު ބޭނުންކުރެއްވުމާއި ނުކުރެއްވުން އެއީ އެ މަނިކުފާނުގެ ފުރިހަމަ އިޚްތިޔާރުގައި އޮތް ކަމެއް.
އެހެންނަމަވެސް، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މިއަދާ ހަމައަށް ވެސް އެ މަނިކުފާނު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އެއްވެސް
އެއްޗެއް އަންގަވާފައެއް ނުވޭ. އަދި އެ މަނިކުފާނު މިއަދުގެ ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެންފައެއް ވެސް ނެތް.
ޤާނޫނުއަސާސީއާއި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު ބުނާ ގޮތުން މި އެޖެންޑާ އައިޓަމު ކުރިއަށްގެންދަން އެބަޖެހޭ. އެހެންކަމުން،
އިސްވެ ދެންނެވި ގަރާރު ހުށަހެޅުއްވުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމައިގެން އަޅުގަ ނޑު ކުރިއަށްދާނަން. އެޖެންޑާ އައިޓަމު 5.1ގެ
މައްސަލަ ކުރިއަށްދާނަން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް ޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100
ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރާ ހަވާލާދީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ
2

(ށ)ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ގަރާރު. މި ގަރާރު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވާނީ ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުاله. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު، އޭނާގެ
މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް ޓަކައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ގަރާރު. -1 ހުށަހަޅާ މައްސަލަ.
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުކަމުގެ މަޤާމުގައި މިހާރު ހުންނެވި އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު، އޭނާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު
އަދާކުރުމުގައި ނާޤާބިލުވެފައިވީ ހިނދު، އޭނާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުކަމުގެ މަޤާމުން ވަކިކުރެއްވުމަށް ޓަކައި
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ތިންވަނަ ނަންބަރާ ހަވާލާދީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ)ގެ ދަށުން މި ގަރާރު ހުށަހަޅަމޭ. -2 މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ސަބަބު؛ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު އަޙްމަދު އަދީބް
ޢަބްދުލްޣަފޫރާ ހަވާލުކުރައްވާ ކަންކަން އެ މަނިކުފާނު ކުރައްވަމުން ނުގެންދަވާތީއާއި ، އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ނައިބު އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ކޯޓުއަމުރެއްގެ ދަށުން އެކަހެރިކޮށް، ހައްޔަރުކުރެވިފައިވީ
ހިނދު، އެ މަނިކުފާނު އެ ހުންނެވީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާ ފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތު
އަދާކުރެއްވޭ ފަދަ ހާލަތެއްގައި ނޫން ކަމަށް ވެފައި، އެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރެއްވުމަށް ނުކުޅެދިފައިވާތީއާއި
ޤައުމުގެ މިހާ މުހިއްމު މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރަންޖެހޭ މީހަކު ނައިބު ރައީސްކަމުގެ ހުވަ ޔާ އެއްގޮތަށް އަދާކުރަންޖެހޭ
މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ގެއްލިފައި ވާތީ ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުކަމުގައި ހުންނެވި އަޙްމަދު
އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު އެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް ހުށަހަޅަމޭ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ގަރާރުގެ ބަހުސަށް ކަ ނޑައެޅިފައި ވަނީ އާއްމު ކޮމިޓީގެ ލަފާގެ މަތީން ޖުމުލަ
2 ގަ ޑިއިރުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތު. އޭގެތެރެ އިން 30 މިނެޓު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބަށް ކަ ނޑައެޅިފައި ވަނީ.
ޕާޓީތަކަށް ކަ ނޑައެޅިފައި ވަނީ ޖުމުލަ 1 ގަޑި 30 މިނެޓުގެ ވަގުތު. އެއީ ، ޕީ.ޕީ.އެމަށް 45 މިނެޓު 04 ސިކުންތު.
އެމް.ޑީ.ޕީއަށް 22 މިނެޓު 32 ސިކުންތު. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީއަށް 11 މިނެޓު 16 ސިކުންތު. އެމް.ޑީ.އޭއަށް 5 މިނެޓު 7
ސިކުންތު. އަދާލަތު ޕާޓީއަށް 3 މިނެޓު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް 3 މިނެޓު.
ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. ނިޒާމީ މައްސަލައެއްގައި މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޡިމަށް
ފުރުޞަތުއަރުވަން.
3

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)
މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ އާޡިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިފަދަ މައްސަލައެއްގައި
ވަރަށް ދެފުށް ފެންނަ ގޮތަށް ކަންކަން ކޮށް ނިންމުމަކީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. މިއީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މުސްތަޤުބަލަށް
އެޅޭ ވަރަށް ބޮޑު ހުރަހަކަށް ވެސް ވެދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމު ކުރިއަށްދިއުމާ ދޭތެރޭގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ޖުމުލަ
ގޮތެއްގައި ހުރިހާ މެންބަރުން ވިސްނައިގެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ ، ނައިބު ރައީސަށް މިކަމާ
ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުމަށް ސިޓީފުޅެއް ފޮނުވި ވާހަކަ. ނުވަތަ ލިޔުންތައް ފޮނުވި ވާހަކަ. ކޮބައިތޯ މިކަމުގެ ހެއްކެއް އެ
މަނިކުފާނާ ހިސާބަށް މި ލިޔުންތައް ދިޔަކަމުގެ އެއްވެސް ހެއްކެއް؟ އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އެބަ ބޭނުންވޭ ބަލައިލަން މި ބަހުސް، ނުވަތަ މި މަރުޙަލާ ފެށުމުގެ ކުރިން މި
ލިޔެކިއުންތައް އެ މަނިކުފާނުގެ އަތްޕުޅަށް ލިބުންތޯ، ނޫންތޯ. އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި
ކަންކަން ހިނގަންވާނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަމަށް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޡިމް ނެންގެވި
ނިޒާމީ މައްސަލައިގައި ދަންނަވަން. އެ ނިޒާމީ މައްސަލައިގެ ދަށުން އެއްވެސް ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ފާހަގަ ކުރައްވާފައެއް
ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑަށް އެ ނިޒާމީ މައްސަލައިގައި ދަންނަވަންޖެހެނީ، އެއީ، ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅު އެއީ
ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުން ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ކަމުގައި ބަލައިގަނެވޭކަށެއް ނެތޭ. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ
ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާން ޙުސައިންމަނިކަށް.
ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާން ޙުސައިންމަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ މަޤާމުގައި މިހާރު ހުންނެވި އަޙްމަދު އަދީބް
ޢަބްދުލްޣަފޫރު، އޭނާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ނާޤާބިލުވެފައިވީ ހިނދު، އޭނާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުކަމުގެ
މަޤާމުން ވަކިކުރެއްވުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ތިންވަނަ ނަންބަރާ ހަވާލާދީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ
100 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން މި ހުށަހަޅާ ގަރާރު. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު،
އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޕާޓީގެ ވެސް އިއްޒަތްތެރި ނައިބު ރައީސް ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޙީމް
ޢަބްދުاله އެ ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް އިޚުލާޞްތެރިކަމާ އެކު އަޅުގަ ނޑު ތާއީދުކުރުން. އެ ހުށަހެޅުއްވި
4

ހުށަހެޅުއްވުމާ މެދުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ މެންބަރަކު އަޅުގަ ނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި ކުރާނެ
އިތުރު ބަހުސެއް، ކުރާނެ އިތުރު މަޝްވަރާއެއް މި ކަމަކު އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑު ނުދެކެން. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ވަރަށް ސާފު، އިރުގެ އަލި ފަދައިން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ސާފު އަޅުގަ ނޑުމެން ކީއްކަން މި ކުރަނީ. އަޅު ގަ ނޑުމެންގެ
ޤައުމަށް 28 ސެޕްޓެންބަރު 2015 ގައި މި ދިން ޢުދުވާނީ ހަމަލާއާ އެކުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޭގެ ފަހުން
އޮޅުންފިލި މަޢުލޫމާތުތަކުގެ އަލީގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޤައުމުގައި މިއަދު މިހިރަ ނައިބު ރައީސް އަޙްމަދު އަދީބް
ޢަބްދުލްޣަފޫރަކީ މި ޤައުމަށް ޣައްދާރުވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ސާބިތުކަމާ އެކުގައި ބުނަން އެބަ
ކެރޭ. އެ ސަބަބަށް ޓަކައި އަޅުގަ ނޑަށް ފެނޭ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޕާޓީގެ ފަރާތުން މި ބައްދަލުވުމުގައި ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން
ބޭނުންފުޅުވާ ބޭފުޅުން ވީހާވެސް ކުރުކުރެއްވުމަށް. އެއީ ކިރިޔާ ވެސް އެދިވަޑައިގަންނަވާ މެންބަރަކަށް ތިން މިނެޓުގެ
ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އަޅުގަ ނޑު ވާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަރިހުން ދަންނަވާފަ. އަދި މި ގަރާރަށް ތާއީދުކުރެއްވުމަށް
ވަރަށް ކުރިއްސުރެ އަމިއްލައަށް ވޮލަންޓިއަރކުރެއްވި ބޭފުޅެއް، ތުލުސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްއުސްތާޛް
މުޙައްމަދު ވަޙީދު އިބްރާހީމް؛ އެ މަނިކުފާނަށް އެ ފުރުޞަތު ދެމުން، މި ގަރާރަށް ފުރިހަމައަށް އަޅުގަ ނޑުމެން
ތާއީދުކޮށް، އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރަށް އިތުބާރު ނެތްކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އިއްތިފާޤުވެފައިވާ ކަމުގައި
ދަންނަވަމުން، އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކަ ކުރުކޮށްލަން. وال سالم عليكم ورحمة هلا وبركاته.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މާމި ނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމަށް.
މާމިނގިލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. މިއަދު ހުށަހެޅިގެން މި އުޅެނީ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް.
އާދެ! އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބަކަށް ހުންނެވި، އާދެ! ބޭފުޅާއާ ދޭތެރޭގައި އިތުބާރުނެތިގެން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހިމެނޭ ޕާޓީން، އަދި އެ މަނިކުފާނު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނާ ބައްދަލުކުރައްވައި އެތައް ފަހަރަކު
ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުގެ މަތީން އެ މަނިކުފާނު މި ހިނގާފައިވާ ބޮޑު ޖަރީމާ؛ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަވަހާރަކޮށްލުމަށް
ހިންގަވާފައި މި ވާ ބޮޑު ޢުދުވާނުގެ ކަންތައްތަކުގެ ފަހަތުގައި ހުރި މީހަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ނައިބު ރައީސްކަން ވަރަށް
ރަނގަޅަށް ސާފުބަހުން ވިދާޅުވެދެއްވާފައި ވާތީ، އަޅުގަ ނޑުމެން އެއްވެސް ހިތުގައި ޝައްކެ އް އޮތުމަކާ ނުލައި
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޕާޓީން އެކަމަށް މި ވަނީ މުޅިން ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކޮށްފަ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ޢަބްދުއްރަޙީމް
ޢަބްދުاله، އާދެ! ލ. ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަ ނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަމުން
5

އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، މިކަން މާ ބޮޑަށް ލަސް ވެސް ވެގެން ހިނގައްޖެ ކަމަށް. އާދެ! މިކަން
ކުރައްވަން އެބަޖެހޭ. އާދެ! މީގެ މުހިއްމުކަން އާދެ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަނީ ޤައުމާ
މުޚާޠަބުކުރައްވަ އި ވިދާޅުވެދެއްވާފަ. އަދި އޭގެއިތުރަށް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޕާލިމެންޓްރީތަކުގެ ބޭފުޅުންނަށް ވަރަށް
ރަނގަޅަށް، ވަރަށް ތަފުޞީލީ ގޮތެއްގައި، ވަރަށް ދިގުކޮށް އެ މަނިކުފާނު ވަނީ ވިދާޅުވެދެއްވާފަ. އެހެންވީމާ، މީ
އެއްވެސް ޝައްކެތް އޮތް ކަމެއް ނޫން. ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތް ގޮތަށް ބަލާއިރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބަކަށް
ހުންނަވާ ބޭފުޅަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަންގަވާ ކަމެއް، އެންގެވި ގޮތަކަށް، އިޚްލާޞްތެރިކަމާއި ތެދުވެރިކަމާ އެކީގައި
ކުރައްވަން ހުންނެވި ބޭފުޅެއްކަން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ސާބިތުވާ ހިނދު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އެ ބޭފުޅެއްގެ
އިތުބާރު ނެތިގެން ؛ އާދެ! ނައިބު ރައީސްގެ އިތުބާރުނެތިގެ ން ހުށަހެޅުއްވީމާ ދެން އިތުރަށް ދައްކާނެ ވާހަކައެއް ނެތް
ކަމަށް މީގެ ކުރީގައި ހުންނެވި ނައިބު ރައީސް ވަކިކުރިއިރު ވެސް އަޅުގަ ނޑު ވާނީ ދަންނަވާފަ. މިއަދު ވެސް
އަޅުގަ ނޑު ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވާލަން އޮތީ އެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އަދި ދިމާވެގެން ؛ މިހާރު
މިއާއެއްކޮށް މިއަދު މިދިމާވެގެން އުޅޭ މުހިއްމު ޚައްސާ ސް މައްސަލައާ ގުޅިގެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެނގެނީ
ހަމަކަށަވަރުން ވެސް މީ އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއްކަން. މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް
އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއަށް ވޯޓުދޭން އެބަޖެހޭ. އެހެނީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ނައިބާ ދެ ބޭފުޅުން ދެކޮޅަށް ހަނގުރާމަކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ދުވަހަކު ވެސް ޖާގައެއް ދީފައެއް
ނޯންނާނެ. އެއް ބޭފުޅަކު އަނެއް ބޭފުޅަކު އަވަހާރަކޮށްލަން މަސައްކަތްކުރުމަށް. ގާނޫނީ ހައިސިއްޔަތުން، ގާނޫނުގެ
ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ކަންތައްތައް ކުރުމުގެ ހައިސިއްޔަތު މި ވަނީ ލިބިފަ. އެހެންވީމާ، ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުاله އެ
ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަދިވެސް އެއް ފަހަރު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން، އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް
އިޚްލާޞްތެރިކަމާ އެކު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޤައުމަށް މިއަދަށް ވުރެ ފަހި މާދަމާއެއް އަމާންކަމާއި އޮމާންކަމާ އެކީ
ދެއްކެވުން އެދި ދުޢާކުރަމުން އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމަ އިލާނަން. وال سالم عليكم ورحمة هلا وبركاته.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ތުލުސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙައްމަދު ވަޙީދު އިބްރާހީމަށް.
ތުލުސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު އަޙްމަދު އަދީބު ޢަބްދުލްޣަފޫރު، އޭނާގެ މަޤާމުން
ވަކިކުރުމަށް ޓަކައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި ހުށަހެޅިގެންދިޔަ ގަރާރަށް އަޅުގަ ނޑު ފުރިހަމައަށް
6

ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެހެނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކީ
އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ސީދާ ގޮތެއްގައި ހަވާލުކުރާ ބާރުތަކަކާއި މަސްއޫ ލިއްޔަތެއް ކަމަށް ވީހިނދު،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިތުބާރު ގެއްލިގެންދިޔަ ހިނދު، ދެން އެ މަޤާމު އެ ފަރާތަކަށް ފުރޭނެކަމުގެ
އެއްވެސް ޔަޤީންކަމެއް، އަދި ފުރުވޭނެ އެއްވެސް ޖާގައެއް ވެސް ނެތް. އަދި އޭގެއިތުރުން އެ ފަރާތް ހުރީ ކުށުގެ
ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވިފައި ކަމަށް ވާތީވެ އެ މަސް އޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ޖާގަ ނެތުމާ އެކީގައި އަޅުގަ ނޑު މި
ގަރާރަށް ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޢަލީ މަ ޢުރޫފަށް.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ މަޢުރޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢަބްދުއްރަޙީމް ހުށަހެޅުއްވި ގަ ރާރަށް ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އަދި އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި މި
ޤައުމާއި މި ޤައުމުގެ ރައީސްގެ އިތުބާރު ގެއްލިފައިވާ ނައިބު ރައީސަކު ހުރުމަކީ އެއްގޮތަކަށްވެސް ބުއްދި ގަބޫލުކުރާ
ކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދު މިތިބީ ނައިބު ރައީސް ވަކިކުރުމަށް ޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުން އެކަން ކުރަން. އެއީ ގާނޫނުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިފައިވާ ބާރެއް. ގާނޫނުގެ
100 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، އެ ތަރުތީބުގެ މަތީން އަޅުގަ ނޑުމެން މިކަން ކުރަމުން މި ދަނީ. ގާނޫނާ
ޚިލާފަކަށް މި މަޖިލީހަކުން އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރާނެ. އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދު ނައިބު ރައީސް މި ވަކިކުރަނީ ސީދާ
ޤާނޫނީ ތަރަހައިގެ ތެރޭން. އަޅުގަ ނޑުގެ ދުޢާއަކީ اله ސުބުޙާނަހޫ ވަޠަޢާލާ މި ޤައުމަށް ބާއްޖަވެރި ދުވަސްތަކެއް
މިންވަރުކުރެއްވުން. وال سالم عليكم ورحمة هلا وبركاته.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޢަލީ ޢާޡި މަށް.
މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޢާޡިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
7

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ނައިބު ރައީސްގެ އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ މިއަދުގެ މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން
އަޅުގަ ނޑުގެ ވެސް ހުރި ބައެއް ކަންބޮޑުވުންތަކުގެ ވާހަކަ ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރަން ހުރި މީހެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން
ހަމަ ދަން ނަވާލަން ބޭނުންވޭ. ޑިމޮކްރެޓިކު ޤައުމެއްގައި އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީއެއްގެ ބޭނުމަކީ
އެއް ހަމައެއްގައި، އެއް އުސޫލެއްގައި ހުރިހާ ފަރާތްތަ ކާ ދޭތެރޭގައި ވެސް ކަންތައްތައް ކުރުން. ކަންކަން
ނިމިގެންދިއުން. އެހެންނަމަވެސް ހިތާމަޔާ އެކު ދަންނަވަންޖެހެނީ، މިއަދު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ރާއްޖޭގައި ހުރިހާ
ކަމެއް ވެސް ފެނިގެން މި ދަނީ ޤާނޫނުއަސާސީއަކަށް ، ގާ ނޫނަކަށް ބެލުމެއް ނެތި، ހިތަށްއެރި ގޮތަކަށް ، ހިތަށްއެރި
ވަގުތެއްގައި ކަންކަން ކުރަމުންދާ ތަން. މީ އަޅުގަ ނޑު ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރަން ހުރި މީހެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން
އާއްމުކޮށް ، ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ހުރިހާ ރައްޔިތުންނާ ދޭތެރޭގައި ވެސް، ހަމަ ކިތަންމެ ނިކަމެތި، ކިތަންމެ މުއްސަނދި
މީހަކާ ދޭތެރޭގައި ވެސް ކަންކަން ކުރުމުގެ އެއްވެސް އުސޫލެއް، ހަމައެއް ނެތްކަން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދައްކައިދޭ
ވަރަށް ބޮޑު މިސާލެއް ކަމުގައި އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ ވޯޓު ނެގުމުގެ
ކުރިން، ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު ރާއްޖެ ދޫކޮށް ނުވަތަ ރަސްމީ ދަތުރެއްގައި ފުރާވަޑައިގަތުމުގެ ކުރިން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވެފައި އެބައޮތް 500% އެ ބޭފުޅާއާ ދޭތެރޭ އިތުބާރު އޮތް ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަ ނޑުމެންނާ ބެހޭ ކަމެއް ނޫން އެކަމަކީ. އެހެންނަމަވެސް ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުވީމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ވިދާޅުވެފައިވާ ބަސްފުޅެއްގެ ވާހަކަ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ މި ވަގުތު މި ދަންނަވާލީ. އަޅުގަ ނޑު މި ވަގުތު މި މަޖިލީހުގެ
އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސޭ، ކަންކަން މިހާ ހުތުރުކޮށް، މިހާ ގޯސްކޮށް
ނުކުރައްވާށޭ. އެބަ ހުއްޓޭ ރީތިކޮށް ކުރެވެން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށާއި އަދި ރައީސަށް ވެސް މި މަޖިލީހުގެ
އަޣްލަބިއްޔަތު އެބައޮތް. ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން، ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން، ހުރިހާ ތަނެއް ބޭނުން
ގޮތަކަށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ބާރު އެބައޮތް. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ހުރިހާ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކެއް ބޭނުން ގޮތަކަށް
ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ބާރު، ބިރުދެއްކުމުގެ ބާރު އޮވެމެ، މިހާ ހަޑިކޮށް، މިހާރު ހުތުރުކޮށް ކަންކަން ނުކޮށް، ތަންކޮޅެއް
ރީތި؛ އަޅުގަ ނޑުމެން މި ބޭނުންވާ، މި މުޖްތަމަޢު ބޭނުންވާ ކަހަލަ ރީތި ގޮތަކަށް ކަންކަން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮއްވާ
މިހާ ހަޑިކޮށް މިކަން މި ކުރަނީ ކީއްވެގެންތޯ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ސުވާލު އެބަ އުފެދޭ. އިއްޒަތްތެރި
ރައީސް. ނިކަން ބައްލަވާ! މިތާގައި ނަގައިގެންދިޔަ، މި ދައުރުގެ ތެރޭގައި ކަންކަން ވެގެންގޮސްފައިވާ ގޮތް ނިކަން
ބައްލަވަ އިލައްވާ މި ސަރުކާރު ހަވާލުވުމާ އެއްކޮށް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބޭރުކުރީ ކޮންމެވެސް މަކަރުހެދުމެއްގެ ތެރެއިން.
އޮޅުވާލުމެއްގެ ތެރެއިން. ގާނޫނަށް ގެނައި ކުޑަކުޑަ ބަދަލަކާ އެއްކޮށް. އެހެން މީހުންނަށް މި ނަމޫނާ ދައްކަން އޮތް
ތަނުން ކަންކަން މި ކުރަނީ މުޅިން މަކަރުވެރި ގޮތަކަށް. އެހެން އެއްގޮތަކަށް ވެސް ނަހައްދަވާށޭ. ޕްރޮސެކިއުޓަރ
ޖެނެރަލް ބޭރުކޮށްގެންދިޔައީ ހަމަ މިކަހަލަ މޭރުމަކުން. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޖަޖުން ބޭރުކޮށްގެންދިޔައީ ހަމަ މިކަހަލަ
މޭރުމަކުން. އެހެންވީމާ، މި ޤައުމު މުސްތަޤްބަލުގައި ވެސް ކަންކަން މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތް ގޮތަށް ގެންދަން
8

ބޭނުން ނަމަ، އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރާހިތްއޮތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް މިއަށްވުރެ ޒިންމާދާރު ގޮތެއްގައި، މިއަށްވުރެން
ރައްޔިތުންނާ ދޭތެރޭގައި ވިސްނާވަޑައިގެން ކަންކަން ކުރައްވާނެ ކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އުއްމީދުކުރާތީވެ ، އަޅުގަ ނޑުގެ
ކަންބޮޑުވުން މިކަމާ ދޭތެރޭގައި ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި އޮތީތީވެ މި އުސޫލާއި މިކަން ހިނގާ ގޮތާ ދޭތެރޭގައި އޮތީތީވެ، ހަމަ
މި ވާހަކަ ދަންނަވައިލާނަމޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު ނިޒާމީ މައްސަލައެއްގައި ދެންމެވެސް އަހާލައިފިން
ނޯޓިސްއެއް އެބަ ދޭންޖެހޭ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނާ ގޮތުން. ނައިބު ރައީސަށް އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ ވޯޓެއް ނަގާއިރު އެބަ
ނޯޓިސްއެއް ދޭންޖެހޭ. މި ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު އެ ފަރާތަށް މި ލިޔުން ލިބުނުތޯ ނޫންތޯ އަޅުގަ ނޑު ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ސުވާލުކުރީމާ އެއަކަށް ޖަވާބެއް ނުލިބޭ. ކިހނެއްތޯ، ކޮބައިތޯ ، އެ ހަވާލުވީ؟
އަޅުގަ ނޑުމެން ބޭނުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް؛ ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރާ މީހެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ނައިބު ރައީސަށް
ލިބުނީމާ އެ ލިބުންތޯ ނުލިބޭތޯ. ނައިބު ރައީސް މިކަމާ ދޭތެރޭގައި ދެކެވަޑައިގަންނަވަނީ ކިހިނެއްތޯ. ނޫނިއްޔާމުން މިއީ
ހަމަ ހަމަ ތުހުމަތުތަކެއް އަޅުވާފައި ހަމައެކަނި ބޭރުކޮށްލުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ބޭރުކޮށްލަނީތޯ. އެ ފަރާތުގެ ވެސް ބަހެއް
ލިބިގެން މި ކަންކަން ކުރުމަކީ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަ ނޑުމެން މިކަހަލަ މުޖްތަމަޢެއްގައި އޮންނަންޖެހޭ
ގޮތްކަމުގައި ވާތީވެ ، އަޅުގަ ނޑުގެ ކަންބޮޑުވުން ހުރީތީވެ ހަމަ މި ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ
އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރަށް.
ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މި ގަރާރު ހުށަހަޅުން ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަރަށް
ސާފުބަހުން ވިދާޅުވެއްޖެ، އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވަރަށް ރީތިކޮށް އެބަ އެނގޭ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ
މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކީ މިހާރު އިތުބާރެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮތް މީހެއް ނޫންކަން. ޤާނޫނުއަސާސީން
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މައްޗަށް ކަށަވަރުކޮށްދީފައި އޮތީ ދައުލަތް ހިންގުމަށް ޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބާ. ނައިބަކަށް ހުންނަ ބޭފުޅަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އެހީތެރިވާންޖެހޭނެ ބޭފުޅެއް.
ދެންމެ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ (މެދުހެންވޭރު ދާއިރާ) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކައިގައި އަޅުގަ ނޑުމެން މި
މަޖިލީހުގައި ކަންތައްތައް ކުރަންޖެހޭނީ ދައުލަތް ހިންގުމަށް ފަސޭހަކޮށްދިނުމަށް. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް
ހަނދާންކޮށްލަދޭންވެގެން، މި ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެދެއްވާށޭ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
9

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ސަޢުދު ޙުސައިނަށް.
ވިލިގިނލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ސަޢުދު ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު މަޖިލީހުގައި ބަހު ސްކުރެވެމުން މި ދަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ
މައްޗަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިތުބާރު ގެއްލިފައި އޮތް ދަ ނޑިވަ ޅެއްގައި. ރައްޔިތުންގެ އިތުބާރު ވެސް މި ވަނީ
މިއަދު ނައިބު ރައީސްގެ މައްޗަށް ގެއްލިފަ. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ އިތުބާރާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިތުބާރު ނެތް
ބޭފުޅެއްގެ އިތުބާރު ދެމެހެއްޓުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނެ އެއްވެސް ކަމެއް ނޯންނާނެ. ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން ޤައުމަށް ޓަކައި، މި ޤައުމުގެ ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުގައި އެބަ ޖެހޭ މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިތުބާރު
ނެތް ބޭފުޅަކު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުކަމުން ވަކިކުރަން. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް ޓަކައި އަޅުގަ ނޑު އެގޮތުގައި މި
ގަރާރަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން ނިންމައިލާނަން. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހިތަދޫ ދެކުނު ދެކުނު ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ނިޒާރަށް.
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ނިޒާރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ރައީސް ޔާމީންގެ ވެރިކަމަށް 2 އަހަރު
ހަމަނުވީސް ދެ ނައިބު ރައީސުން ބަދަލުވެގެންދާކަމީ އަޅުގަ ނޑުމެން މިކަމާ ދޭތެރޭ ރިޢާޔަތްކޮށް ވިސްނަންޖެހިއްޖެ
ކަމެއް. ކޮބައިތޯ މައްސަލައަކީ، ކިހިނެއްތޯ ވެގެންތޯ މި އުޅެނީ؟ ޙަޤީޤަތް ގަބޫލުކުރަން އެބަ ޖެހޭ. މިއަދު މި މައްސަލަ،
މި ގަރާރު ހުށަހެޅިގެންދާއިރު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާއި ރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނުއަސާސީއާ ތަޢާރުޟު ވާ ގޮތަށް، ފުށުއަރާ ގޮތަށް ކަންތައްތައް ކުރެވިގެންދާ ތަން. ރައީސް ވިދާޅުވެއްޖެ، އަޙްމަދު
އަދީބް، ނައިބު ރައީސް އަޙްމަދު އަދީބަށް ފުރުޞަތު، މި ތަނަށް ވަޑައިގަންނަވަން ފުރުޞަތުދިނުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ
ކަންތައްތައް ކުރެވިގެންދިޔަ ކަމަށް. އަޅުގަ ނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޡި މް
ފާހަގަކުރެއްވިހެން އެ ބޭފުޅާއަށް އެ ލިޔުންތަކާއި އެ ހުށަހެޅުންތައް ލިބުނުތޯ ޔަޤީންކުރަންޖެހޭކަމީ ވެސް ރައީސް
10

ކުރައްވަންޖެހޭ ކަމެއް ގެ ގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމަކަށް ރައީސް ޖަވާބެއް ނުދެއްވާ.
ނުއެއް އަރުވާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ މި ދެންނެވިހެން މި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާއި ރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނުއަސާސީގަ އި އެ އޮންނަ ގޮތަށް ކަންތައްތައް ނުކުރީމާ ވާންޖެހޭ ހުރިހާ ގޮތެއް މި ރާއްޖޭގެ މާޙައުލަށް ، ޚާއްޞަ
ގޮތެއްގައި ސިޔާސީ މާޙައުލަށް ވެގެންނޭ މި ދަނީ. މި ސަރުކާރެއް އައި ފަހުން ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީއަކީ އެއްވެސް
އެއްޗަކަށް ނަހަދާ. ރާއްޖޭގައި ހުރި އަޅުގަ ނޑުމެން އުޅެންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކަކީ އެއްވެސް އެއްޗަކަށް ނަހަދާ.
އެއަށް އަރައިގަނެ، އެ މޮޑެ ، ބޭނުންހާ ގޮތަކަށް ހެދުމުގެ ސަބަބަކަށް ވެގެންދަނީ، ދެ ނައިބު ރައީސުން ތި ބޭފުޅުން
އަމިއްލައަށް ، ތި ބޭފުޅުން ހޮއްވެވި، ތި ބޭފުޅުންގެ އިތުބާރުކުރެއްވި ތި ބޭފުޅުންގެ އަމިއްލަ ނައިބު ރައީސުން ތި
ބޭފުޅުން އަމިއްލައަށް ތި ބޭފުޅުންގެ މެޖޯރިޓީ އޮތް މަޖިލީހުން ބޭރުކުރަން މި ޖެހެނީ. މިއީ ވިސްނަންޖެހިއްޖެ ކަމެއް.
މިކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ރިޢާޔަތްކޮށް ވާހަކަދައްކަން އެބަ ޖެހޭ. ކިތަންމެ ރާގަކަށް، އިހަކަށްދުވަހުނޫންތޯ ތި ބޭފުޅުން
އަމިއްލައަށް މަޖިލީހުގައި ނައިބު ރައީސް ބަދަލުކުރާނެ ގަވާއިދު އެތައް ފުރިހަމަ އުސޫލުތަކެއްގެ ތެރެއިން ރޭވިފައި
އޮއްވާ، އެއްވެސް ތާކުންތާކުނުޖެހޭ ގޮތެއްގައި ތި ބޭފުޅުން އަމިއްލައަށް މި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާއި ގާނޫނު ބަދަލުކޮށްގެން
ނައިބު ރައީސް ބަދަލުކޮށްލުމީ ފެންތައްޓެއް ބޯހާ އަވަހަށް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޑުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން. ނިޒާމީ މައްސަލައެއްގައި މާމިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޤާސިމް އިބްރާހީމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.
(ނިޒާމީ މައްސަލަ)
މާމިނގިލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް މި ނަގަނީ ޤާނޫނުއަސާސީ އާ؛ ތަކުރާރުކޮށް އެބަ ވިދާޅުވޭ ޤާނޫނުއަސާސީ އާ
ޚިލާފަށް މިތާނގައި މި މަޖިލިސް ހިނގަމުންދާ ވާހަކަ. އެއީ ކޮންކަމެއްތޯ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފަށް މި ދަނީ؟ އެ
އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ. ދެން މީގެ ކުރީގަ އި 2008 ނޮވެންބަރު 11 ގައި ހޮވުނު ސަރުކާރަކުން ވެސް
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފެނުނު، އެތައް ބައިވަރު މެންބަރުން، މިނިސްޓަރުންނާއި ބޭބޭފުޅުން ރާސްރާސްލާފައި ހަމަ
ބަދަލުވަމުން ބުރަފައްޗެއްހެން އެނބުރެމުންދިޔަ ތަން އަޅުގަ ނޑުމެން ދުށިން. ދެން ބައެއް ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާނެ ، ދެން
އެއް ޗެއް އެނބުރޭ ގޮތަށް އެނބުރުނު ވާހަކަ ވެސް. ދެން އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، ހުރިހާ
ކަމެއް؛ ކީއްތޯ އޭ ކުރާނީ؟ ދެން އެ ދުވަހެއް ގެ ހާލަތު އައި ގޮތަކަށް އެ ދުވަހަކު ކަންތައް ކުރަންނޫންތޯ ޖެހޭނީ.
11

އެހެންވީމާ، މިއަދުގެ ހާލަތު އޮތް ގޮތުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކޮށްލަން މި
އުޅެނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފަށް ކޮންކަމެއްތޯއޭ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ކުރެވެނީ؟ އެއީ ދެއްތޯ. ޤާނޫނުއަސާސީ އާ
ޚިލާފަށް ދަންޏާ ނުވަތަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ދަންޏާ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް ނަގައިގެން ދެންނެވުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް
ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރާތީ އެ ވާހަކަ މި ދަންނަވާލީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް
ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާމިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް ނެންގެވި ނިޒާމީ
މައްސަލައިގައި ދަންނަވަންޖެހެނީ، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުން އެއީ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ކަމުގައި
ބަލައިގަނެވޭކަށެއް ނެތޭ. ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ނިޒާރު ވާހަކަ ފުރިހަމަކުރެއްވުމަށް
ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ނިޒާރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުވުމަކީ ހަމައެކަނި މި ޚިލާފުވަނީއޭ ބުނެ، ޤާނޫނުއަސާސީއާ
ޚިލާފުވުމެއް ނޫން. ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުވުމަށް ޓަކައި މަގުކޮށައިދެއްވާ ބޭފުޅުން އެ ވާހަކަ ވިދާޅުވެ، ވާހަކަދެއްކެވީމާ
އަޅުގަ ނޑު އެކަމާ އުފާކުރަންޖެހޭ. ކުރިއަށް ވިސްނަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އެބަހުރި. ކުރިއަށް ރާވަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް
އެބަހުރި. ޤައުމާ ދޭތެރޭގައި ވިސްނަން އެބަޖެހޭ. އެންމެން ޤައުމީ ވިސްނުމުގައި ކަންތައްތައް ކުރަން އެބަޖެހޭ.
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދަނީ ހަމައެކަނި ޕާޓީ ވިސްނުމަށް؛ ވެރިކަން ދަމަހައްޓަން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް
ކުރުމަށް ޓަކައި ގަވާއިދުތަކާއި ގާނޫނުތައް ބަދަލުވެގެންދާކަން. ގެނެވޭ ބަދަލުތަކާއި ، އެ ގެންނަ ކޮންމެ ބަދަލަކުން
ކަތިލެވިގެންދަނީ ތި ބޭފުޅުން. އަޅުގަ ނޑުމެންނެއް ނޫން. އިދިކޮޅު ޕާޓީ އެއް ގެ ގޮތުގައި އޮވެގެން ތި ބޭފުޅުންގެ
ދޭތެރޭގައި ތި ޖެހޭ ހުރިހާ މައްސަލަތަކެއް ޖެހެނީ. ތިއިން އަރައިނުގަނެވިގެން ، ނައިބުން ކަތިލައި، އެންމެ ފަހުން ގޮސް
ތި ބޭފުޅުން އަމިއްލައަށް ތި ބޭފުޅުންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢަޒުލްކުރާ ހިސާބަށް ތި ބޭފުޅުން އަމިއްލައަށް ދާނެކަމީ
ޝައްކެތް އޮތް ކަމެއް ނޫން. މި ހާލަތުގައި މިކަން އޮންނައިރު އަޅުގަ ނޑުމެން މި ވާހަކަ ދައްކަން އެބަޖެހޭ. މިއަށް
ރިޢާޔަތްކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން ޢަމަލުކުރަން އެބަޖެހޭ. އެހެންނޫނިއްޔާ، އަޅުގަ ނޑު މި ދެންނެވިހެން؛ އަޅުގަ ނޑުމެން
ނިކަން ވިސްނަވާ! ތި ބޭފުޅުންނޫންތޯ ތި ބޭފުޅުންގެ ނައިބު ރައީސް ބަދަލުކޮށްލީ. ރާއްޖޭގެ ނައިބު ރައީސް
ބަދަލުކުރުމަށް ޓަކައި ގަވާއިދު ހަމަ މިތާ އެއްގަޑިއިރު ކުރެވޭ ބަހުސަށް ފަހު ނައިބު ރައީސް ބަދަލުކުރުމަށް ޓަކައި
ގަވާއިދު ބަދަލުކުރީ. އެކަމަށް ހިތްވަރުދެއްވި ބޭފުޅާ މިއަދު ކަތިލެވިގެން އެ ދަނީ. އެންމެ ކުޑަމިނުން އެ ބޭފުޅާ އަށް
12

މިތަނަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ޓަކައި ހާޒިރު ވެސް؛ ވަދެވަޑައިގަތުމަށް ހާޒިރުކުރުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ވެސް
ނުކުރެވި. އެހާހިސާބަށް ވެސް ނުގެނެވި، އެ ބޭފުޅާ މިތަނުން ވަކިވާން؛ މި ދެންނެވީ ރާއްޖޭގެ ނައިބު ރައީސްގެ ކަމުން
ވަކިވާން މި ޖެހެނީ. އެހެންވީމާ، މިކަމަށް ވިސްނަން އެބަޖެހޭ. ޤައުމީ ވިސްނުމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ވިސްނަން
އެބަޖެހޭ. ޤައުމީ ކަންތައްތަކުގައި. މިއީ ކުޑަ ކަމެއް ނޫން. ޤާނޫނުއަސާސީ ހިތަށްއެރިހާ ގޮތަކަށް، ހިތަށްއެރިހާ ގޮތަކަށް
ކޮށަމުން ތި ދަނީ. އޭގެން އަނިޔާލިބޭނީ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް، ތި ބޭފުޅުންވެސް އޭގަ އި ވެސް ޝާމިލުވާ ގޮތަށް.
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ މިއަދު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދިޔައީ ކުއްލި ހާލަތު އިޢުލާންކުރެވިގެން އެ ގަރާރު
ހުށަހެޅިގެންދިޔައިރު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އެތައް ބަޔަކު އެއާ ދޭތެރޭގައި ވިސްނަންޖެހޭކަން އެބަ އެނގޭ.
އޭގައި ހިމެނިގެންދިޔަ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާ ކުއްލި ހާލަތު ތެރޭގައި ވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް
ސަސްޕެންޑުނުކުރެވޭކަމީ އަޅުގަ ނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، 14 ދުވަސް އޭގައި އޮއްވާ 7 ދުވަހަށް
އޭގަ އި ބަދަލުކުރަނީ އަދަދެއް. ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތް އަދަދެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ބަދަލުކުރެވޭނެ އެއްވެސް
އުސޫލެއް ނެތް. އެކަމަކު، މިތާތެރޭ އެ ވާހަކަ ދެއްކީ ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން މަދު ބޭފުޅެއް.
ޤާނޫނުއަސާސީ އެގޮތަށް ބަދަލުކުރެވެންޏާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުއްލި ހާލަތުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނުއަސާސީ
ބަދަލުކުރެވެންޏާމު މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އުވާލުމުގެ ބާރު ވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ލިބިގެންދާނެ. މި
ގަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ. އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދު އެކަން ގަބޫލުކޮށްފިއްޔާ މާދަން އެކަން ކުރެވުނީމާ ދެން ދައްކާނެ ވާހަކައެއް
ނޯންނާނެ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ފެނިގެންދަނީ، މިދެންނެވިހެން މި ކަން ކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން
ޢަމަލުނުކުރުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދިމާވާނެހާ ކަންތައްތަކެއް ދިމާވެގެން މި ދަނީ. އަދިވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން
ހެޔެއް ނާރާ. އަދި ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މި ދެންނެވި ވިސްނުމުން އަޅުގަ ނޑުމެން ކަންތައްތަކެއް ނުކުރޭ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން ޖެހޭ މިކަންކަމާ ދޭތެރޭ ވިސްނަން. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އެންމެން ޤައުމީ ވިސްނުމަށް ދާން
އެބަޖެހޭ. އެހެންނޫނިއްޔާ ތި ބޭފުޅުންގެ އަމިއްލަ ؛ ތި ބޭފުޅުން ތި ތާއީދުކުރައްވާ، ތި ބޭފުޅުން ތި ކުރުނީސްކުރައްވާ ތި
ބޭފުޅުންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތި ބޭފުޅުން އަމިއްލައަށް ވޯޓުދީގެން ޢަޒުލްކުރާ ހިސާބަށް ދާނެކަމީ ޝައްކެތް އޮތް
ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަ ނޑުމެން މި ދަނީ؛ އަޅުގަ ނޑުމެން އޭރުވެސް ތިބޭނީ، މިއަދު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން މިކަމާ ނުބެހި
މި ތިބޭ އުސޫލުން ނުބެހި ތިބޭނީ. އެންމެ ވަރުގަދަ ، އެންމެ ބޮޑު އިދިކޮޅު ޕާޓީއެއް ގެ ގޮތުގައި އޮވެ އަޅުގަ ނޑުމެންނާ
ބެހޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މިކަން ނުދޭ. ތި ބޭފުޅުންނަށް ތި ބޭފުޅުންގެ އަމިއްލަ މަޞްލަޙަތުގެ ތެރޭ ތިބެވިގެން؛
ކޮންބާރެއްތޯ ނެތީ؟ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރާއި، ޖުޑިޝަރީގެ ހިތްހެޔޮކަމާއި، ދިވެހި ސިފައިންނާއި ފުލުހުންގެ
ހިތްހެޔޮކަން އޮވެގެން ވެސް ތި ބޭފުޅުން ތި ބޭފުޅުންގެ ވެރިކަން ނުބެހެއްޓި، ދެމި ނުބެހެއްޓި ތި ދަނީ އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާނީ، ތި ބޭފުޅުންގެ އެ ޙިކުމަތްތެރިކަމެއް ނެތީއޭ. ވިސްނުމެއް ނެތީއޭ. ޤައުމީ ވިސްނުމެއް ނެތީއޭ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ ތި ބޭފުޅުން އެބަޖެހެއޭ ތި ބޭފުޅުން އަމިއްލައަށް ވިސްނަން. އިދިކޮޅު ޕާޓީގެ ގޮތުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ
13

އޮތަސް އެމް.ޑީ.ޕީއާ ވާހަކަދައްކަން އެބަޖެހޭ. މި އޮތް ބޮޑު ކަމެއް މި ޤައުމުގައި ހިނގައިދިޔައިރު ވެސް ތި
ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނާ ވާހަކަދައްކާނެ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އަޙްމަދު މަޚްލޫފަށް. ދޮޅު މިނެޓު.
ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މަޚްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ހިތަށްއަރަނީ މި މަޖިލީހުން އަދީބަށް ރުހުންދިން ދުވަހު
އަޅުގަ ނޑު ކީ ބައިތުތަކެއް. އެތައް ހާސް ބަޔަކު ދިން ވޯޓުން ޖަމީލަށް ހެޔޮހިތުން އުފަލުން، ހިތަށް ހަމަ އެރި ހިނދުން
އޭނާ ދުރަށް ލުން ޙައްޤުވާނޭތޯ. ރަނގަޅު ޢަމަލުންމެ ނޫނީ ހެޔޮ ނަތީޖާ ރަނގަޅު ވާނޭތޯ، ރަނގަޅު އޮށް އިންދުމުން
ނޫނީ ރަނގަޅު މޭވާ ލިބޭނޭތޯ. މި ދީބުގެ ކުރިއެރުން ހިމެނޭ ނަސީބޭ މީ ދުލުން ބުނެފައި، އަދީބު އިސްކުރުން
ފައިދާވަނިވި ކަމަކަށް ވެދާނޭތޯ. އާދެ، އަޅުގަ ނޑު ނުކުމެ އަދީބުގެ ވާހަކަދައްކަންހެދީމަ މި މަޖިލީހުގައި ތިއްބެވި ބައެއް
ބޭފުޅުން ވެސް، ސަރުކާރުގައި ތިބި ބޭފުޅުން ވެސް މަލާމަތްކުރި، ޖޯކުޖެހި، ރީލޯޑަށް ގޮވި. އެހެން ހުރިހާ އެއްޗެއް
ވެސް ގޮވި. އެކަމަކު މިއަދު އަޅުގަ ނޑުމެން އައިސް މިތާ ތިބެ، މި ވާހަކަ ދަ އްކާއިރު އެންމެންގެ ދުލުން އެއް އަޑަކުން
މި ދައްކަނީ އެއް ވާހަކައެ އް. އަޅުގަ ނޑު އަދީބަށް ނަސޭހަތްދިނިން، އާދޭސްކުރިން ވޯޓުލީ ދުވަހު ވެސް. އަޅުގަ ނޑު އެ
ދުވަހު އޭނަ ގެންނާކަށް ވެސް ވޯޓެއް ނުދެން. އެކަމަކު، އަޅުގަ ނޑު އާދޭހާ އެކު ދެންނެވިން، އޭގެ ކުރިން
ކުރަމުންގެންދިޔަ ޖަރީމާތައް ހުއްޓައިލާފައި ރަނގަޅު ގޮތުގައި ޤައުމަށް ފައިދާހުރި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރާށޭ. އަޅުގަ ނޑު
މިއަދު މި މަޖިލީހުގައި ހާޒިރުވެ މި ވޯޓުގައި މި ބައިވެރިވަނީ ފުރަތަމަ ދުވަހު ވެސް އަޅުގަ ނޑުގެ ސްޓޭންޑަކަށް މީ
ކަމަށް ވާތީ. އަޅުގަ ނޑުގެ ނިންމުމަކީ މިއީ ކަމަށް ވާތީ. އެހެންކަމުން، އަޅުގަ ނޑު މިއަދު މި ނިންމާނިންމުން
ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި ތިއްބެވި އަޅުގަ ނޑު މިއަދު މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން ބަލައިގަންނާނެ ކަމަށް އުއްމީދުކުރަން.
ހަމައެހެންމެ، އަޅުގަ ނޑު ހަމަ މި ފުރުޞަތުގައި މިހާރު މި އޮތް ސަރުކާރަށް ވެސް ގޮވާލަން ބޭނުން. ކުރިއަށް އޮތް
ތަނުގައި ވެސް ސަރުކާރުން އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކާ އެކީ މަޝްވަރާކޮށް ވާހަކަދައްކައިގެން މި ޤައުމު ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް
ޓަކައި އެމް.ޑީ.ޕީ އާ ވާހަކަދައްކައިގެން މަޝްވަރާކޮށްގެން ޙައްލު ހޯދައިގެން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޤައުމު އަމާން، އޮމާން
މަންޒިލަކާ ހަމައަށް ވާސިލުކޮށްދެއްވާށޭ. وال س الم عليكم و رحمة هلا و بركاته.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
14

އާދެ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުލްކަރީމަށް.
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުލްކަރީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއަދު ކުރިން ވެސް ވާހަކަދައްކަމުން އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކުރިން ކުއްލި
ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު އިޢުލާންކުރެވިފައި މި އޮތީ މި ވޯޓު އަވަސްކުރުމުގެ ނިޔަތުގަ އި. އެކަން ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް
ސާބިތުވެގެން މި ދިޔައީ. އަޅުގަ ނޑު އެ ވާހަކަ ދެއްކިތާ އަދި މާ ގިނައިރެއް ނުވޭ. އަޅުގަ ނޑުގެ މިކަމުގެ އެންމެ ބޮޑު
ކަންބޮޑުވުމަކީ ، ރައީސް ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ ، ނައިބު ރައީސްގެ ފަރާތުން ލިޔެކިޔުމުން ވެސް ޖަވާބުދާރީވެވަޑައިގެންފައި
ނެތް ކަމަށް. އަދި ހަމައެހެންމެ، މި ތަނަށް ހާޒިރުވެފައި ނެތް ކަމަށް ވެސް. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އޭގެ ސަބަބު
ރައީސަށް އެނގިލައްވާނެހެން. އެނގިހުރެމެ، ރައީސް އޮޅުވާލަން މިއަދު ތި މަސައްކަތް ކުރެއްވީ. އަޅުގަ ނޑުގެ އެންމެ
ބޮޑު ހިތްހަމަނުޖެހުމަކީ އިޖުރާއަތްތަކާ ޚިލާފަށް ކަންތައްތައް ކުރާތީވެ. ދެވިފައި އޮތް މުއްދަތެއް އަނބުރާ ނަގައި، އެ
ބޭފުޅާއަށް ވެސް ލިބިގެންވާ ޙައްޤުގެ ބޭނުންކުރުމަށް ހަނިކުރައްވައި، ތި ކުރެއްވި މަސައްކަތް އަޅުގަ ނޑު
ކުށްވެރިކުރަން. އަދި ތި ހުރިހާ ކަމަކީ ވެސް އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ގަބޫލުކުރަން ހަމަ ޤާނޫނުއަސާ ސީއާ ޚިލާފަށް ކުރެވިގެންދާ
ކަމެއް. މިއަދު މި ތަނުގައި މި ނެގިގެންދާ ވޯޓަކީ ވެސް އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރަން ހަމަ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފަށް
ނެގިގެންދާ ވޯޓެއް ކަމަށް. އަދި ހަމައެހެންމެ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އަޑުއިވިގެންގޮއްސި ، ނައިބު ރައީސް އަޙްމަދު އަދީބުގެ
ވަކީލަށް ވެސް، ވަކީލުގެ ފަރާތުން ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އަޑުއިވިގެންގޮއްސި ، ނައިބު ރައީސަށް ވެސް އަންގާފައެއް
ނެތޭ 14 ދުވަހުގެ މުއްދަތު 7 ދުވަހަށް ކުޑަކުރެވިގެންދިޔަ ކަމެއް. ހަމައެހެންމެ، ތި ބޭފުޅުން، ގަވާއިދު ކޮމިޓީން
ނައިބު ރައީސަށް 2 ގަޑިއިރު ދޭން ނިންމިއިރުގައި އެ ނިންމިނިންމުން އިހަކަށްދުވަހަކު ނިންމާފައި މިއަދު އެކަމަށް
ބަދަލުގެނެސްގެން މިކަން ކުރާތީވެ އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވޭ. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ނަސޭހަތްތެރިވަން ކޮންމެ
ފަހަރަކު އެކަމެއް ދިމާވީމާ އެކަމަކަށް ވަކި ގަވާއިދުތަކެއް ހަދައިގެން ، އޭތި ކަސްޓަމައިޒްކޮށްގެން މީހުންނާ ދިމާކުރުމުގެ
ބަދަލުގައި، އޮންނަ އާއްމު އިޖުރާއަތްތަކާ އެއްގޮތަށް މިކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ހިސާބުން ބަހުސްގެ މަރުޙަލާ ނިމުނީ.
6. ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން.
15

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެޖެންޑާ އައިޓަމު 6، ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން. ވޯޓު ރަނގަބީލުޖައްސަވައިދެއްވުމަށް އިދާރީ
މޭޒުގައި ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކާޑުކޮޅުތައް ޗެކު ކޮށްދެއްވުމަށް
ހަނދުމަފުޅުކޮށްއަރުވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކާޑުކޮޅުތައް ޗެކުކޮށްލަދެއްވުން އަދިވެސް
އެއްފަހަރު ހަނދުމަފުޅުކޮށްއަރުވަން. ވޯޓަށް ދަންނަވައިލާނަން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ މަޤާމުގައި ހުންނެވި
އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ
ގަރާރު ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.
[ވޯޓުދެއްވުން]
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:
މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު: 85
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 61
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 61
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 61
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު: 57
ޖުމްލަ: 61
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ: ފާސް
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ދަންނަވާލަނީ ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ އަދަދު؛ 85. ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި
މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 61. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 61. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު
ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި
މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 61. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 57. ޖުމުލަ؛ 61. އެހެންކަމުން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
16

ނައިބުގެ މަޤާމުގައި ހުންނެވި އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުކަމުގެ މަޤާމުން
ވަކިކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރު މަޖިލީހުން ފާސްވެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ
މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ މަޤާމުން އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު އަދީބް
ޢަބްދުލްޣަފޫރު ވަކިކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްވެއްޖެ. މިގޮތަށް ފާސްވުމުން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ
މަޤާމުގައި ހުންނެވި އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުކަމުގެ މަޤާމުން މި ހިނދުން ފެށިގެން ވަކިވީކަމުގައި ދަންނަވަން.
ނިންމުން
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. މަޖިލިސް ނިމުނީ.
والحمد هل ر ب العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.
____
17